

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 4 listopada 2014 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi, X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w sprawie z powództwa P. K. przeciwko Wyższej Szkole (...) w Ł. o wynagrodzenie za pracę odszkodowanie i ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy zabezpieczył roszczenia powoda do kwoty 27.300,81 zł poprzez zajęcie wierzytelności z rachunku bankowego pozwanego prowadzonego przez:

- a) Bank (...) S.A. o nr (...),
- b) (...) Bank (...) o nr (...),
- c) (...) Bank S.A. o nr (...);

Nadto wskazanemu postanowieniu nadał klauzulę wykonalności.

W uzasadnieniu postanowienia podniesiono, iż w pozwie z dnia 21 października 2014 roku, skierowanym przeciwko Wyższej Szkole (...) w Ł., powód P. K. wniósł o zapłatę kwoty 22 662,68 zł z ustawowymi odsetkami tytułem wynagrodzenia za pracę kwoty 8.561,88 zł tytułem odszkodowania za rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia z powodu dopuszczenia się przez pracodawcę ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków wobec pracownika oraz kwoty 7 235,71 zł tytułem ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy. Powód wniósł także o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu pozwu wskazano, że powód był pracownikiem pozwanego od 1 października 2003 roku, ostatnio na stanowisku adiunkta z wynagrodzeniem w wysokości 4.000 zł. Powód wskazał, że otrzymywała wynagrodzenie z dużym opóźnieniem i nie pełnej wysokości. Pozwany nie zapłacił pozostałej części wynagrodzenia za lipiec i sierpień 2014 roku. Z tej przyczyny powód w dniu 29 września 2014 roku rozwiązał umowę o pracę bez wypowiedzenia z winy pracodawcy. Pozwany nie uiszczył należności za niewykorzystany urlop wypoczynkowy.

W pozwie zawarto wnioski o zabezpieczenie powództwa poprzez zajęcie wierzytelności z trzech wskazanych rachunków bankowych należących do pozwanego do wysokości 27.300,81 zł. W uzasadnieniu wniosku wskazano, że pozwany znajduje się w trudnej sytuacji finansowej i zaczyna wyzbywać się swojego majątku. O braku płynności finansowej pozwanego, może świadczyć fakt, że od pewnego czasu systematycznie obniża wynagrodzenie swoich pracowników, a należne wynagrodzenie wypłaca z opóźnieniem i w niepełnych wysokościach. Ponadto w lipcu 2014 roku pozwany wyzbył się jednej z dwóch należących do niego nieruchomości.

Mając na uwadze powyższe oraz treść art. 730 § 1, 730¹ § 1 i 2, 736 § 1pkt 2, 753¹ § 1 pkt 2 i § 2 kpc Sąd Rejonowy uznał, iż na tym etapie postępowania powód uprawdopodobnił roszczenie, jak również wykazał interes prawny w udzieleniu wnioskowanego zabezpieczenia. Sąd podniósł, że celem zabezpieczenia powództwa w rozpoznawanym przypadku jest zapewnienie egzekucyjnej wykonalności przyszłego orzeczenia. Powód wykazał natomiast, że obawa co do egzekucyjnego wykonania przyszłego orzeczenia wpływa stąd, iż zagrożona jest wypłacalność obowiązanego, w szczególności z uwagi na to, że już obecnie znajduje się w trudnej kondycji finansowej. Tym samym powód uprawdopodobnił okoliczności uzasadniające wniosek o udzielenie zabezpieczenia wytoczonego powództwa (art. 736 § 1 k.p.c.).

Sąd zważył również, że sposoby zabezpieczenia roszczeń pieniężnych (tzw. konserwacyjne sposoby zabezpieczenia) zostały w sposób enumeratywny, wymienione w przepisie art. 747 k.p.c., a zatem nie można do zabezpieczenia tych roszczeń zastosować innych sposobów poza wymienionymi w tym przepisie. Wybór sposobu zabezpieczenia należy przy tym do uprawnionego, a Sąd jest związany jego wnioskiem. W przedmiotowej sprawie powód wskazał w rozpoznawanym wniosku, że wnosi o zabezpieczenie roszczeń pieniężnych poprzez zajęcie wskazanych rachunków bankowych. Jest to podstawowy sposób zabezpieczenia roszczeń pieniężnych, o jakim mowa w art. 747 pkt 1 k.p.c.

Został przy tym także spełniony kolejny konieczny warunek do tego, ażeby uwzględnić przedmiotowy wniosek, albowiem został podany numer konta bankowego, oraz oznaczono bank, w którym prowadzony jest rachunek.

Z powyższych względów Sąd na podstawie art. 747 pkt. 1 k.p.c. zabezpieczył roszczenie powoda przez zajęcie wierzytelności z rachunków bankowych do kwoty sprecyzowanej w pozwie.

Na podstawie art. 743 § 1 k.p.c. Sąd nadał postanowieniu w pkt. 1 klauzulę wykonalności.

Zażalenie na powyższe orzeczenie wniosła strona pozwana.

Zaskarżonemu postanowieniu zarzuciła naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na wynik sprawy, a to art. 730¹ § 1 i 2 kpc poprzez:

1. błędne przyjęcie, że powód w wystarczającym stopniu uprawdopodobnił swoje roszczenie, w sytuacji gdy nie przedstawił on żadnego dowodu z dokumentu na okoliczność trudnej kondycji finansowej strony pozwanej, która powodowała by obawę nie zapewnienia egzekucyjnej wykonalności przyszłego roszczenia;
2. błędne przyjęcie, że powód uprawdopodobnił istnienie interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia, w sytuacji gdy aktualna sytuacja majątkowa pozwanego jest stabilna, zaś wszystkie zobowiązania za sporny okres zostały powodowi wypłacone, nadto nieruchomości (mieszkanie służbowe) sprzedano nie w 2014 r. a rok wcześniej, zaś krok te nie zostały podjęte w związku z aktualną sytuacją finansową uczelni.

Z uwagi na powyższe strona skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia i oddalenie wniosku o zabezpieczenie w całości ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy w Łodzi, zważył, co następuje:

Zażalenie jest skuteczne o tyle, że prowadzi do uchylenia zaskarżonego rozstrzygnięcia.

Art. 730. § 1 kpc. stanowi, że w każdej sprawie cywilnej podlegającej rozpoznaniu przez sąd lub sąd polubowny można żądać udzielenia zabezpieczenia. Zgodnie zaś § 2 ww. artykułu sąd może udzielić zabezpieczenia przed wszczęciem postępowania lub w jego toku.

Z art. 730¹ § 1 kpc. wynika, iż udzielenia zabezpieczenia może żądać każda strona lub uczestnik postępowania, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. W § 2 tego artykułu wskazano, iż interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie.

Przy czym stosownie do art. 753¹ § 1 pkt 2 i § 2 kpc dla udzielenia zabezpieczenia roszczeń o zapłatę wynagrodzenia, nie jest wymagane uprawdopodobnienie interesu prawnego.

Wniosek o udzielenie zabezpieczenia, oprócz wskazania sposobu i sumy zabezpieczenia, powinien zawierać również uprawdopodobnienie okoliczności uzasadniających wniosek. Suma zabezpieczenia nie może być wyższa od dochodzonego roszczenia liczonego wraz z odsetkami do dnia wydania postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia oraz z kosztami wykonania zabezpieczenia. Suma ta może obejmować także przewidywane koszty postępowania. (art. 736 § 1pkt 1 i 2 oraz § 3 k.p.c.).

Uprawdopodobnienie roszczenia dotyczy faktu jego istnienia. Przez uprawdopodobnienie należy rozumieć z kolei wykazanie faktów, które może się odbyć bez zachowania szczegółowych przepisów o postępowaniu dowodowym (art. 243 kpc). Środkami uprawdopodobnienia mogą być również oświadczenia stron czyli środki prostsze niż środki dowodowe. Wymóg uprawdopodobnienia roszczenia odpowiada obowiązkowi uprawdopodobnienia wiarygodności

roszczenia. Uprawdopodobnienie roszczenia w postępowaniu zabezpieczającym, przy uwzględnieniu treści art. 243 kpc należy rozumieć w ten sposób, że uprawniony powinien przedstawić i należyście uzasadnić twierdzenia, które stanowią podstawę dochodzonego roszczenia. Uprawdopodobnienie dotyczy w praktyce dwóch aspektów. Odnosi się ono zarówno do okoliczności faktycznych, na których opiera się roszczenie i które powinny być przedstawione, a ich istnienie prawdopodobne w świetle dowodów oferowanych przez uprawnionego, jak i do podstawy prawnej roszczenia, która powinna być również prawdopodobna w tym znaczeniu, że dochodzone roszczenie znajduje podstawę normatywną.

Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 9 września 1961 r., IV CZ 54/61 (OSNC 1963, nr 6, poz. 114) stwierdził, że sąd w postępowaniu zabezpieczającym jest uprawniony oceniać wagę przesłanek uwiarygodniających roszczenie przez ich porównanie z przesłankami, które podważają uprawdopodobnienie powództwa. Przy badaniu, czy roszczenie jest wiarygodne, sąd powinien uwzględnić także znajdujący się w aktach sprawy materiał, który podaje w poważną wątpliwość okoliczności mające uprawdopodobnić żądanie. Stanowisko to wskazuje, że sposób oceny wiarygodności roszczenia powinien być uzależniony od stanu materiału dowodowego w sprawie, a zatem wpływ na sposób oceny wiarygodności roszczenia ma również to, czy wniosek o udzielenie zabezpieczenia został zgłoszony w toku postępowania, po przeprowadzeniu chociażby częściowo dopuszczonych przez sąd dowodów. Wskazuje na to także treść art. 738 kpc.

Ocena interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia możliwa jest jedynie w kontekście skonkretyzowanego, dochodzonego przez powoda roszczenia, a nie abstrakcyjnie.

(Postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 8 lutego 2013 r. I ACz 181/13 LEX nr 1283522)

W ocenie Sądu Okręgowego na gruncie rozpatrywanego przypadku nie sposób orzec co do wskazanych okoliczności. Nie jest możliwą oceną czy powód dostatecznie uprawdopodobnił roszczenie, względnie interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia, z wniosku o jego udzielenie nie wynika bowiem co konkretnie składa się na podaną przez wnioskodawcę sumę zabezpieczenia i jak ma się ona w stosunku do dochodzonych roszczeń.

Wbrew temu co przyjął Sąd Rejonowy brak podstaw do uznania, iż powód w niniejszej sprawie dochodzi zapłaty kwoty 22 662,68 zł z ustawowymi odsetkami tytułem wynagrodzenia za pracę, kwoty 8.561,88 zł tytułem odszkodowania za rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia z powodu dopuszczenia się przez pracodawcę ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków wobec pracownika oraz kwoty 7 235,71 zł tytułem ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy. Z treści pozwu wynika bowiem bezspornie, iż powód domagał się łącznie kwoty 22 662,68 zł na którą składały się następujące roszczenia:

- tytułem należnego a niewypłaconego wynagrodzenia za pracę kwoty: 1.450,70 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 1 sierpnia 2014 r. do dnia zapłaty, 2.150,70 wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 1 września 2014 r. do dnia zapłaty, 2.663,70 wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 1 października 2014 r. do dnia zapłaty,
- kwota 8.561,88 zł wraz z odsetkami od dnia 9 października 2014 r. do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia z powodu dopuszczenia się przez pracodawcę ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków wobec pracownika, oraz
- kwota 7 235,71 zł tytułem ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy.

Dostrzec również należy, iż powód domagał się zabezpieczenia kwoty 27.300,81 zł. Kwota ta przenosi zatem wartość roszczenia głównego. Natomiast z treści wniosku ani ustaleń poczynionych przez Sąd Rejonowy nie wynika dlaczego powód domaga się zabezpieczenia właśnie konkretnie wskazanej sumy i co się na nią składa.

Jak wyżej podniesiono zabezpieczenie warunkuje uprawdopodobnienie roszczenia względnie interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia. Na gruncie niniejszej sprawy niemożliwym jest stwierdzenie czy w przypadku tak postawionego żądania zabezpieczenia kwoty 27.300,81 zł. przesłanki te zostały spełnione. Nie wiadomo czy

powód żąda zabezpieczenia tylko i wyłącznie dochodzonego wynagrodzenia za pracę i w jakiej wysokości czy też także innych roszczeń. W konsekwencji nie wiadomo czy wymagać od niego uprawdopodobnienia tylko i wyłącznie roszczenia czy też także interesu prawnego w zabezpieczeniu. Skoro nie wiadomo co składa się na sumę zabezpieczenia przy dochodzeniu łącznie kwoty 22 662,68 zł wątpliwym jest czy w zakresie przenoszącym tą sumę zabezpieczenie jest uprawnione. Konieczności zabezpieczenia ewentualnych odsetek czy kosztów wykonania zabezpieczenia przez określenie sumy zabezpieczenia w sposób przenoszący wartość roszczenia głównego nie można natomiast domniemywać.

Reasumując, wskazane rozstrzygnięcie nie nadaje się zatem do kontroli instancyjnej. Określenie kwoty zabezpieczenia na kwotę 27.300,81 zł. w oderwaniu od dochodzonych roszczeń nie pozwala na sprawdzenie poprawności rozumowania Sądu Rejonowego i prawidłowości wydanego orzeczenia.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy w Łodzi na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy orzekając co do istoty sporu – żądania zabezpieczenia dochodzonych roszczeń w kwocie 27.300,81 zł. Sąd Rejonowy winien wyjaśnić w jakich uprawdopodobnionych roszczeniach powoda suma ta ma pokrycie względnie zaś w zależności od rodzaju zabezpieczanych w ten sposób roszczeń wypowiedzieć się co do uprawdopodobnienia interesu prawnego powoda w udzieleniu zabezpieczenia. Dopiero bowiem, spełnienie tego wymogu pozwoli na merytoryczną instancyjną kontrolę wydanego rozstrzygnięcia.